

खटेश्वर मागासवर्गीय बहु.व्यवसायीक शिक्षण संस्था, अमरावती संचलित १) दर्याजी शिंदे निवासी मतिमंद विद्यालय, नांदगांव खांडेश्वर, ता.नांदगांव खांडेश्वर, जि.अमरावती, २) सरस्वतीबाई निवासी मुकबधीर विद्यालय, नांदगांव खांडेश्वर, ता.नांदगांव खांडेश्वर, जि.अमरावती आणि ३) ओमशांती निवासी मतिमंद विद्यालय, संबोधी कॉलनी, रहाटगांव, जि.अमरावती या तीन शाळांना अनुदान तत्वावर मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

दिव्यांग कल्याण विभाग

शासन निर्णय - इडीडी-२०२२/ प्र.क्र.४९/दि.क.१

३१,३२,३५ ए, मित्तल टॉवर, ए-विंग, तिसरा मजला,
बॅरिस्टर रजनी पटेल मार्ग, नरीमन पॉईट, मुंबई-४०० ०२९

दिनांक :- ०९ सप्टेंबर, २०२४.

वाचा :-

१. शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्र.इडीडी-२००१/प्र.क्र.५०२/सुधार-२, दि.१९ जुलै, २००३
२. शासन पुरकपत्रक, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्र.इडीडी-२००१/प्र.क्र.५०२/सुधार-२, दि.०४ डिसेंबर, २००३
३. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय विभाग क्र.इडीडी-२००३/प्र.क्र.३४०/भाग-२/सुधार-२ दि.१८.०८.२००४ व दि.३०.०९.२००६.
४. शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.इडीडी-२०१२/प्र.क्र.६७/अ.क.१ दि.०८.०४.२०१५.
५. शासन निर्णय दिव्यांग कल्याण विभाग क्र.इडीडी-२०२२/प्र.क्र.६५/दि.क.१, दि.१६ जुलै, २०२४.
६. मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर येथे दाखल रिट याचिका क्र.३०५१/२०१९ मधील दि.०६ सप्टेंबर, २०२१ रोजीचे आदेश.
७. मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर येथे दाखल अवमान याचिका क्र.१६७/२०२३ मधील दि.१४ ऑगस्ट, २०२४ व दि.२९ ऑगस्ट, २०२४ रोजीचे आदेश.

प्रस्तावना:-

खटेश्वर मागासवर्गीय बहु.व्यावसायिक शिक्षण संस्था, अमरावती संचलित १) दर्याजी शिंदे निवासी मतिमंद विद्यालय, नांदगांव खांडेश्वर, ता.नांदगांव खांडेश्वर, जि.अमरावती, २) सरस्वतीबाई निवासी मुकबधीर विद्यालय, नांदगांव खांडेश्वर, ता.नांदगांव खांडेश्वर, जि.अमरावती आणि ३) ओमशांती निवासी मतिमंद विद्यालय, संबोधी कॉलनी, रहाटगांव, जि.अमरावती या तीन विना अनुदान तत्वावर मान्यताप्राप्त शाळांना अनुदान तत्वावर मंजूरी व आकृतीबंधानुसार अनुज्ञेय कर्मचारी मंजूर करणेबाबत अद्यापी निर्णय न झाल्याने सदर संस्थेने मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर येथे रिट याचिका क्र. ३०५१/२०१९ दाखल केली होती. या याचिकेमध्ये मा.उच्च न्यायालयाने दि.०६.०९.२०२१ रोजी खालील प्रमाणे आदेश दिलेले आहेत.

“9. We direct the State Government to examine the proposals of the petitioner society for sanctioning grants-in-aid to schools run by the petitioner society on the similar lines as the State Government has done while sanctioning the grants-in-aid under the Government Resolutions dated 8th April, 2015, 3rd July, 2019 and 17th September, 2019 and make them available the grants-in-aid, in accordance with law.

10. We further direct the State Government, by way of reiteration of the directions already issued by the coordinate Bench of this Court at Aurangabad on 2nd September, 2013 in Writ Petition No.10180/2012, to frame a policy for sanctioning grants-in-aid on permanent basis to the special schools run by different societies across State of Maharashtra within a period of six months from the date of the judgment. Rule accordingly.”

2. तथापि, मा. न्यायालयाने दिलेल्या उपरोक्त आदेशांचे पालन न झाल्याने संबंधित संस्थेने मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर येथे अवमान याचिका क्र. १६७/२०२३ दाखल केलेली आहे. सदर अवमान याचिकेमधील दि.२९.०८.२०२४ रोजीच्या सुनावणीदरम्यान मा.उच्च न्यायालयाने खालीलप्रमाणे आदेश पारित केले आहेत.

“Mr. Vijay Waghmare, Secretary, Divyang Kalyan Vibhag, is personally present today through video conferencing and assures to take appropriate steps and report compliance with the directions contained in paragraph No.9 of the judgment dated 06.09.2021 by 09.09.2024.”

3. मा.उच्च न्यायालयाचे दि.०६.०९.२०२१ रोजीच्या आदेशास अनुसरुन विना अनुदानित दिव्यांग उपक्रमांना अनुदान देणेबाबतचे धोरण निश्चित करणेबाबतचा प्रस्ताव मा. मंत्रिमंडळाचे दिनांक ५ जुलै, २०२४ रोजीचे बैठकीमध्ये सादर करण्यात आला असता त्यास मा. मंत्रिमंडळाची मान्यता प्राप्त झालेली असून त्याबाबतचा शासन निर्णय दिनांक १६ जुलै, २०२४ रोजी निर्गमित करण्यात आलेला आहे. तथापि, मा.उच्च न्यायालयाने दि.०६.०९.२०२१ व दि.२९.०८.२०२४ रोजी दिलेल्या आदेशास अनुसरुन खटेश्वर मागासवर्गीय बहु.व्यवसायीक शिक्षण संस्था, अमरावती संचलित १) दर्याजी शिंदे निवासी मतिमंद विद्यालय, नांदगांव खांडेश्वर, ता.नांदगांव खांडेश्वर, जि.अमरावती, २) सरस्वतीबाई निवासी मुकबधीर विद्यालय, नांदगांव खांडेश्वर, ता.नांदगांव खांडेश्वर, जि.अमरावती आणि ३) ओमशांती निवासी मतिमंद विद्यालय, संबोधी कॉलनी, रहाटगांव, जि.अमरावती या विशेष शाळांना अनुदान तत्वावर मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर येथे दाखल रिट याचिका क्र. ३०५१/२०१९ मध्ये मा. न्यायालयाचे दि. ६.०९.२०२१ रोजीचे आदेश तसेच अवमान याचिका क्र.१६७/२०२३ (मुळ रिट याचिका क्र.३०५१/२०१९) मधील दि.२९ ऑगस्ट, २०२४ रोजीच्या आदेशास अनुसरुन खालील तक्त्यात नमूद उपक्रमांना वाचा क्र. ४ येथील नमूद दि.०८.०४.२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे निश्चित करण्यात आलेल्या निकषांनुसार तपासणी करून खालील अटी व शर्तीच्या पूर्ततेच्या अधिन राहून या शासन निर्णयान्वये अनुदान तत्वावर मान्यता देण्यात येत आहे.

संस्थेचे नाव	उपक्रमाचे नाव	मान्य विद्यार्थी संख्या
खटेश्वर मागासवर्गीय बहुव्यवसायिक शिक्षण . अमरावती ,संस्था	१) दर्याजी शिंदे निवासी मतिमंद विद्यालय ,नांदगांव खांडेश्वर , अमरावती.जि ,नांदगांव खांडेश्वर.ता २) सरस्वतीबाई निवासी मुकबधीर विद्यालय ,नांदगांव खांडेश्वर , अमरावती.जि ,नांदगांव खांडेश्वर.ता ३) ओमशांती निवासी मतिमंद विद्यालय , ,रहाटगांव ,संबोधी कॉलनी अमरावती.जि	५० निवासी ४० निवासी ५० निवासी

अटी व शर्ती:-

१. सदरहू शाळांस शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेल्या अटी व शर्ती लागू राहतील.
२. सदर उपक्रमांची मान्य विद्यार्थी संख्या उपक्रमासमोर दर्शविण्यात आल्याप्रमाणे राहील. त्यात शासनाच्या मान्यतेशिवाय बदल करता येणार नाही.
३. सदरहू उपक्रमांना दिव्यांग कल्याण विभागाच्या दि.१६.०७.२०२४ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णयात नमूद अटी व शर्ती लागू राहतील.
४. सदर विशेष शाळांना केंद्र शासन, स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून किंवा इतर संस्थांकडून नियमित अनुदान मिळत आहे, असे निर्दर्शनास आल्यास सदर संस्था राज्य शासनाचे अनुदान मिळण्यास अपात्र ठरतील.
५. शासनाने अनुदान तत्वावर आणण्याकरीता वेळोवेळी विहित केलेल्या अटी व शर्ती आणि कार्यपद्धतीचे पालन झालेले नाही, असे आढळून आल्यास त्या संस्थांची मान्यता रद्द करण्यात येईल.
६. खटेश्वर मागासवर्गीय बहु.व्यावसायिक शिक्षण संस्था, अमरावती संचलित १) दर्याजी शिंदे निवासी मतिमंद विद्यालय, नांदगांव खांडेश्वर, ता.नांदगांव खांडेश्वर, जि.अमरावती, २) सरस्वतीबाई निवासी मुकबधीर विद्यालय, नांदगांव खांडेश्वर, ता.नांदगांव खांडेश्वर, जि.अमरावती आणि ३) ओमशांती निवासी मतिमंद विद्यालय, संबोधी कॉलनी, रहाटगांव, जि.अमरावती या उपक्रमांना अनुदान तत्वावर मान्यता प्रदान करण्यात येत असून दि.१८.०८.२००४ च्या आकृतीबंधानुसार अनुज्ञेय ठरणाच्या पदांचा प्रस्ताव वित्त विभागामार्फत उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करावा. उच्चस्तर समितीच्या मान्यतेशिवाय सदर पदांना पदमान्यता देण्यात येऊ नये.
७. सदरहू उपक्रमांना दिव्यांग कल्याण विभागाच्या दि.१६.०७.२०२४ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णयात नमूद अटी व शर्तीची सहा महिन्यांच्या आत पुर्तता करणे आवश्यक राहील. तसेच, सदरहू शाळांना वेतनेतर अनुदान व पदनिर्मितीबाबत वित्त विभाग व उच्च स्तरीय सचिव समितीची मान्यता घेण्यात येईल.

८. सदरहू उपक्रमांना मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार मान्यता दिलेली आहे. यापुढे इतर दिव्यांगांच्या विशेष उपक्रमांच्या अनुदान तत्वावरील मान्यतेसाठी ही बाब लागू असणार नाही व हे प्रकरण पुर्वोदाहरण म्हणून देता येणार नाही.

०२. सदर शासन निर्णय हा मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशांस अनुसरून तसेच व वित्त विभागाच्या दि. २३.०८.२०२४ रोजी दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

०३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२४०९०९१४९९३६०९३५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि. पुं. घोडके)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.मुख्यमंत्री (सा.न्या.) यांचे खाजगी सचिव.
- २) मा.सचिव (दि.क.) यांचे वरिष्ठ स्विय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ४) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ५) प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण विभाग, अमरावती.
- ६) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जि.प.अमरावती.
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा व अनुज्ञेय/लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ८) जिल्हा कोषागार अधिकारी, अमरावती.
- ९) अध्यक्ष/सचिव, खटेश्वर मागासवर्गीय बहु.व्यवसायीक शिक्षण संस्था, अमरावती.
- १०) निवड नस्ती (दिव्यांग कल्याण-१)
